

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства охорони
здоров'я України
18.07.2019 № 1642

Зміни
до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників.
Випуск 78 «Охорона здоров'я»

1. Пункт 70 підрозділу «ПРОФЕСІОНАЛИ В ГАЛУЗІ ЛІКУВАЛЬНОЇ СПРАВИ (КРІМ СТОМАТОЛОГІВ)» розділу «ПРОФЕСІОНАЛИ» викласти в такій редакції:

«70. ЛІКАР З МЕДИЦИНИ НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ

Завдання та обов'язки: керується чинним законодавством України, законами про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я, організацію екстреної медичної допомоги дорослому і дитячому населенню; надає екстрену медичну допомогу дорослому і дитячому населенню на догоспітальному (у складі бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги) та ранньому госпітальному (у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги) етапах; співпрацює з лікарями інших спеціальностей; проводить прийом пацієнтів, які самостійно або за направленням лікаря звернулись до відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги, та тих, кого доставили бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги; встановлює діагноз, вирішує питання про доцільність госпіталізації пацієнта; застосовує клінічні процедури інтенсивної терапії та попереднього лікування в невідкладних станах, пов'язаних із захворюваннями внутрішніх органів; здійснює сучасні лікувально-діагностичні заходи відповідно до стану здоров'я пацієнта, у тому числі в палатах інтенсивної терапії відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги, до виписки або переведення його до відповідного профільного відділення закладу охорони здоров'я та інших закладів; самостійно розв'язує клінічні проблеми, які виникають зі стану раптової загрози життя у дітей та дорослих пацієнтів внаслідок хвороби, травми, впливу середовища, отруєння в тому числі: підтримка і стабілізація основних життєвих

параметрів, швидка ідентифікація причини раптового стану загрози життя, тамування болю, спричиненого станом раптової загрози життю; здійснює нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів; здійснює медичні процедури і маніпуляції, проводить серцево-легеневу реанімацію відповідно до наявності медичного забезпечення; забезпечує внутрішньокістковий, периферичний та центральний внутрішньовенний доступи; забезпечує та утримує прохідність верхніх дихальних шляхів методами: введення роторозширювача, назо- та орофарингіального повітропроводів, надгортанних повітропроводів, здійснює інтубацію трахеї, хірургічне відновлення прохідності дихальних шляхів; забезпечує допоміжне дихання і контроль штучного дихання методами мануальними та за допомогою медичної апаратури; здійснює видалення рідин, предметів, блювотних мас, крові з верхніх дихальних шляхів, використовуючи відсмоктувач; здійснює декомпресію грудної клітки та пункцію плевральної порожнини; застосовує різні методи електротерапії серця (зовнішньої стимуляції, кардіоверсії, дефібриляції), а також медикаментозної кардіоверсії; моніторує гемодинамічні параметри, у т.ч. вимірювання артеріального тиску, сатурації, ЦВТ, знімає електрокардіограми та розшифровує їх; застосовує в роботі методики диференціальної діагностики невідкладних станів та їх терапії; проводить швидку оцінку неврологічного стану пацієнта; збирає алергологічний анамнез, визначає обсяг лікування хворих алергологічного профілю; встановлює сечові катетери, шлункові зонди, налагоджує апаратний моніторинг за хворими; проводить ультразвукове обстеження; проводить адекватну корекцію водно-електролітного, кислотно-основного стану; проводить інфузійну терапію, в т.ч. інфузійну реанімацію, лікування гострих порушень згортання крові; застосовує аналгезію та седацію, периферійне знеболення при лікуванні гострого болю; виконує зупинку зовнішньої кровотечі різними методами; надає екстрену медичну допомогу пацієнтам акушерсько-гінекологічного профілю; забезпечує раннє виявлення ускладнень вагітності і пологів, надає допомогу при пологах, здійснює діагностику вагітності; створює локальні та регіональні плани медичного забезпечення у разі масових випадків чи катастроф; організовує, керує, проводить медичне сортування і надає медичну допомогу в умовах масових випадків та катастроф, а також при виявленні особливо небезпечних інфекцій; забезпечує проведення протиепідемічних заходів у разі виявлення інфекційних захворювань; надає екстрену медичну допомогу хворим з гострими отруєннями; дотримується принципів медичної етики, деонтології та юридичних аспектів в межах медичної практики; забезпечує збереження лікарської таємниці; комунікує і працює в команді; приймає рішення про потребу подальшого лікування, планує роботу та аналізує її результати; веде медичну документацію; керує роботою молодших та середніх спеціалістів з медичною освітою; сприяє поширенню

медичних знань серед населення; пропагує здоровий спосіб життя; постійно удосконалює свій професійний рівень.

Повинен знати: чинне законодавство України, закони про охорону здоров'я та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я; чинне законодавство України про інформацію та її захист; основні засади організації та функціонування системи екстреної медичної допомоги; загальні принципи організації роботи та чинні нормативно-правові акти, що регламентують роботу центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, станції екстреної (швидкої) медичної допомоги, відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги; чинні нормативно-правові акти, що регламентують порядок здійснення екстреної госпіталізації пацієнтів; права та обов'язки пацієнтів; правила та вимоги санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режимів, асептики і антисептики, вимоги з охорони праці та протипожежної безпеки; вимоги щодо ведення медичної облікової документації; таблиць оснащення закладів охорони здоров'я, що входять до складу системи екстреної медичної допомоги; анатомію, патологічну анатомію, фізіологію, зокрема клітинний склад периферійної крові та кісткового мозку, патологічну фізіологію дорослих та дітей; основи трансфузіології; фармакодинаміку та фармакокінетику лікарських засобів, ускладнення, які можуть виникнути при їх застосуванні; основи інфузійної терапії; клінічну оцінку стану пацієнта (в т.ч. кількісну та якісну), а також актуальні протоколи лікування болю; класифікацію видів анестезії; фармакологічні засоби, що застосовуються при проведенні знеболювання, інтенсивної терапії та реанімації дорослих, дітей та новонароджених; загальні, функціональні та спеціальні методи дослідження, патогенез, клініку, діагностику, диференційну діагностику захворювань серцево-судинної системи, органів дихання, ЛОР-органів, нервової системи, шлунково-кишкового тракту, сечо-статевої системи у дітей та дорослих; механізми розвитку серцевої, дихальної, ниркової та печінкової недостатності; клінічну симптоматику інфекційних захворювань, їх діагностику, принципи особистої безпеки; особливості госпітальної та перехресної інфекції, методи профілактики; основи профілактики та лікування внутрішньолікарняної інфекції, принципи раціональної антибіотикотерапії; основи клінічної імунології та алергології; організацію алергологічної допомоги; клінічні процедури інтенсивної терапії та попереднього лікування в невідкладних станах, пов'язаних із захворюваннями внутрішніх органів, неврологічних захворюваннях; клінічні процедури інтенсивної терапії та попереднього лікування отруєнь на етапі догоспітальному та у відділенні невідкладної допомоги; загальні і спеціальні методи обстеження, які застосовуються в акушерстві і гінекології; фізіологію та патологію вагітності, пологів і післяпологового періоду; організацію акушерсько-гінекологічної

допомоги; рятувальні дії та клінічні процедури екстреної медицини при загрозливих станах, пов'язаних з дією навколишнього середовища; патофізіологію та морфологію опікової рани, стадії та періоди її розвитку, надання допомоги при невідкладних станах; клінічні прояви термічної травми органів дихання; принципи організації хірургічної та травматологічної допомоги, в тому числі при невідкладних станах в офтальмології; правила безпеки і гігієну роботи в операційній, правила асептики і антисептики; методи зупинки зовнішньої кровотечі; репозицію переломів та вправлення вивихів, принципи гіпсування; діагностику і корекцію гіповолемії; техніки проведення медичних маніпуляцій, зокрема: мануальні та інструментальні методи забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів; методики видалення рідин та твердих чужорідних предметів з верхніх дихальних шляхів; принципи трахеостомії чи конікотомії; пункції периферійних та центральних вен, трахеї та плевральної порожнини; катетеризації сечового міхура; принципи кардіомоніторного нагляду за хворим; методи зняття електрокардіограми та її розшифрування; принципи проведення дефібриляції, кардіоверсії та кардіостимуляції, ультразвукового дослідження, ендоскопічного обстеження, розшифрування рентгенівських знімків; принципи роботи наркозо-дихальної та моніторної апаратури; алгоритм дій під час надання допомоги при масових випадках та під час катастроф; порядок роботи під час надзвичайних ситуацій з великою кількістю постраждалих, а також при виявленні особливо небезпечних інфекцій; навички медичного сортування та принципи роботи в команді.

Кваліфікаційні вимоги:

Лікар з медицини невідкладних станів вищої кваліфікаційної категорії: вища освіта другого рівня за ступенем магістра галузі знань «Охорона здоров'я», спеціальністю «Медицина» і «Педіатрія». Спеціалізація за фахом «Медицина невідкладних станів» (інтернатура, курси спеціалізації). Підвищення кваліфікації (курси вдосконалення, стажування). Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) вищої кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом – понад 10 років.

Лікар з медицини невідкладних станів I кваліфікаційної категорії: вища освіта другого рівня за ступенем магістра галузі знань «Охорона здоров'я», спеціальністю «Медицина» і «Педіатрія». Спеціалізація за фахом «Медицина невідкладних станів» (інтернатура, курси спеціалізації). Підвищення кваліфікації (курси вдосконалення, стажування). Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) I кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом – понад 7 років.

Лікар з медицини невідкладних станів II кваліфікаційної категорії: вища освіта другого рівня за ступенем магістра галузі знань «Охорона здоров'я», спеціальністю «Медицина» і «Педіатрія». Спеціалізація за фахом «Медицина невідкладних станів» (інтернатура, курси спеціалізації). Підвищення кваліфікації (курси вдосконалення, стажування). Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста та посвідчення про присвоєння (підтвердження) II кваліфікаційної категорії з цієї спеціальності. Стаж роботи за фахом – понад 5 років.

Лікар з медицини невідкладних станів: вища освіта другого рівня за ступенем магістра галузі знань «Охорона здоров'я», спеціальністю «Медицина» і «Педіатрія». Спеціалізація за фахом «Медицина невідкладних станів» (інтернатура, курси спеціалізації). Наявність сертифіката лікаря-спеціаліста. Без вимог до стажу роботи.

2. Доповнити розділ «ФАХІВЦІ» пунктом 56 такого змісту:

«56. ДИСПЕТЧЕР ОПЕРАТИВНО-ДИСПЕТЧЕРСЬКОЇ СЛУЖБИ (медицина)»

Завдання та обов'язки: керується Конституцією України, чинним законодавством України про охорону здоров'я, іншими нормативно-правовими актами, що регулюють питання охорони здоров'я, діяльності закладів охорони здоров'я, організації домедичної допомоги дорослому та дитячому населенню, системи екстреної медичної допомоги; керується стандартами у сфері екстреної медичної допомоги; здійснює професійну діяльність під керівництвом старшого лікаря оперативно-диспетчерської служби, старшого диспетчера робочої зміни або самостійно; оперативно реагує на виклики екстреної медичної допомоги «прийом-відповідь- супровід», надає поради, консультації з надання домедичної допомоги абонентам; приймає від закладів охорони здоров'я звернення щодо необхідності надання екстреної виїзної консультативної медичної допомоги, організує термінове транспортування спеціаліста для виїзної консультативної медичної допомоги; приймає звернення від медичних працівників закладів охорони здоров'я щодо транспортування пацієнтів, які перебувають у стані, що потребує обов'язкового медичного супроводу для термінової госпіталізації до спеціалізованих закладів охорони здоров'я та передає інформацію (електронної картки) керівникові бригади; приймає звернення щодо надання консультації лікаря-психолога; визначає вільну від виконання виклику бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги найближчу від місця знаходження пацієнта та направляє її до місця виклику, передаючи їй необхідні відомості про виклик;

проводить сортування викликів за терміновістю їх виконання, контролює оперативність роботи бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги; отримує від бригади підтвердження щодо надходження інформації про виклик; здійснює інформаційний супровід на всіх етапах надання екстреної медичної допомоги за викликом; передає до закладів охорони здоров'я інформацію щодо транспортування пацієнта у важкому стані для госпіталізації; отримує інформацію про завершення бригадою виклику; отримує повідомлення про обсяг екстреної медичної допомоги, наданої за викликом; контролює оперативну обстановку про стан виконання викликів, про наявність ресурсів і засобів для їх виконання; інформує старшого лікаря оперативно-диспетчерської служби про неможливість своєчасного надання екстреної медичної допомоги персоналом бригад; приймає інформацію про виникаючі надзвичайні події та ситуації і передає її старшому лікарю оперативно-диспетчерської служби; взаємодіє з диспетчерськими підрозділами служб екстреної допомоги населенню (112, 101, 102, 104), аварійно-рятувальними підрозділами комунальних служб; організовує направлення для допомоги бригадам екстреної (швидкої) медичної допомоги працівників поліції, аварійно-рятувальних служб; визначає потребу та направляє необхідну кількість бригад для надання екстреної медичної допомоги у разі наявності великої кількості постраждалих на місці надзвичайної ситуації; перенаправляє неекстрені виклики для виконання в центри первинної медико-санітарної допомоги.

Повинен знати: Конституцію України, чинне законодавство України про охорону здоров'я та інші нормативні документи, що регулюють питання надання екстреної медичної допомоги дорослому та дитячому населенню; процес екстреної медичної диспетчеризації та об'єм надання домедичної допомоги особою, яка не має медичної освіти; принципи взаємодії з іншими диспетчерами оперативно-диспетчерської служб; процес взаємодії диспетчера і абонента в процесі телефонного діалогу, з урахуванням психологічних аспектів взаємодії з абонентами, культуру вирішення конфліктів; правила медичної етики і деонтології, комунікації між співробітниками центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, а також співробітниками інших служб; міжнародну класифікацію хвороб; клінічні стандарти з медицини невідкладних станів та надання екстреної медичної допомоги; основи терапії, педіатрії, хірургії, акушерства та гінекології, ортопедії і травматології, урології, отоларингології, офтальмології, неврології, онкології, методи діагностики та принципи надання екстреної медичної допомоги; методи серцево-легеневої реанімації, особливості реанімації та інтенсивної терапії у дітей і новонароджених; принципи ведення фізіологічних пологів та діагностику патологічних пологів; принципи роботи з наркозно-дихальною та іншою апаратурою, що застосовується при наданні

екстреної медичної допомоги; правила безпеки під час роботи з медичною апаратурою та обладнанням; вимоги щодо ведення первинної медичної облікової документації; таблиці оснащення бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги; загальні відомості про технічне обладнання, що використовується в оперативно-диспетчерській службі, правила користування комп'ютерною технікою та оргтехнікою, засобами комунікацій та зв'язку; правила, порядок і умови транспортування пацієнтів; порядок дій під час виклику екстреної медичної допомоги абонентом з громадських місць або при надзвичайній ситуації з великою кількістю постраждалих; порядок роботи при надзвичайних ситуаціях з великою кількістю постраждалих, а також при виявленні особливо небезпечних інфекцій; правила медичного сортування; права, обов'язки і відповідальність диспетчера оперативно-диспетчерської служби центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф; техніку безпеки, протипожежну безпеку, дотримуватись санітарно-гігієнічних норм на робочому місці.

Кваліфікаційні вимоги:

Диспетчер оперативно-диспетчерської служби (медицина) вищої кваліфікаційної категорії: вища освіта початкового рівня за ступенем молодшого бакалавра галузі знань «Охорона здоров'я», спеціальністю «Медсестринство», спеціалізація за профілем роботи «Медицина невідкладних станів». Підвищення кваліфікації (курси удосконалення тощо); наявність посвідчення про присвоєння (підтвердження) вищої кваліфікаційної категорії; стаж роботи за фахом – понад 10 років.

Диспетчер оперативно-диспетчерської служби (медицина) I кваліфікаційної категорії: вища освіта початкового рівня за ступенем молодшого бакалавра галузі знань «Охорона здоров'я», спеціальністю «Медсестринство», спеціалізація за профілем роботи «Медицина невідкладних станів». Підвищення кваліфікації (курси удосконалення тощо); наявність посвідчення про присвоєння (підтвердження) I кваліфікаційної категорії; стаж роботи за фахом – понад 7 років.

Диспетчер оперативно-диспетчерської служби (медицина) II кваліфікаційної категорії: вища освіта початкового рівня за ступенем молодшого бакалавра галузі знань «Охорона здоров'я», спеціальністю «Медсестринство», спеціалізація за профілем роботи «Медицина невідкладних станів». Підвищення кваліфікації (курси удосконалення тощо); наявність посвідчення про присвоєння (підтвердження) II кваліфікаційної категорії; стаж роботи за фахом – понад 5 років.

Диспетчер оперативно-диспетчерської служби (медицина): вища освіта початкового рівня за ступенем молодшого бакалавра галузі знань «Охорона здоров'я», спеціальністю «Медсестринство», спеціалізація за профілем роботи «Медицина невідкладних станів». Підвищення кваліфікації (курси удосконалення тощо); стаж роботи у складі бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги – понад 1 рік.».

3. Доповнити розділ «РОБІТНИКИ» пунктом 7 такого змісту:

«7. ОПЕРАТОР ОПЕРАТИВНО-ДИСПЕТЧЕРСЬКОЇ СЛУЖБИ (медицина)»

Завдання та обов'язки: здійснює професійну діяльність під керівництвом старшого по зміні; оперативно реагує на виклики екстреної медичної допомоги «прийом-відповідь»; приймає інформацію про надзвичайні події та ситуації, що виникають, і передає її старшому лікарю оперативно-диспетчерської служби; взаємодіє з диспетчерськими підрозділами служб екстреної допомоги населенню (112, 101, 102, 104), аварійно-рятувальними підрозділами комунальних служб; організовує направлення для допомоги бригадам екстреної (швидкої) медичної допомоги працівників поліції, аварійно-рятувальних служб; переадресовує визначені неекстрені виклики для виконання в центри первинної медико-санітарної допомоги.

Повинен знати: процес екстреної медичної диспетчеризації та об'єм надання домедичної допомоги особою, яка не має медичної освіти; принципи взаємодії з іншими диспетчерами оперативно-диспетчерської служби; процес взаємодії диспетчера і абонента в процесі телефонного діалогу, з урахуванням психологічних аспектів взаємодії з абонентами, культуру вирішення конфліктів; правила етики і деонтології, комунікації між співробітниками центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, а також співробітниками інших служб; вимоги щодо ведення первинної медичної облікової документації; загальні відомості про технічне обладнання, що використовується в оперативно-диспетчерській службі, правила користування комп'ютерною технікою та оргтехнікою, засобами комунікацій та зв'язку; права, обов'язки і відповідальність оператора оперативно-диспетчерської служби центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф; техніку безпеки, протипожежну безпеку, дотримуватись санітарно-гігієнічних норм на робочому місці.

Кваліфікаційні вимоги:

Оператор оперативно-диспетчерської служби (медицина): повна загальна середня освіта та підготовка за професією «Оператор оперативно-диспетчерської служби (медицина)»; підготовка на курсах або на робочому місці; без вимог до стажу роботи.».

4. Назву пункту «ЕКСТРЕНИЙ МЕДИЧНИЙ ТЕХНІК» розділу «РОБІТНИКИ» викласти в такій редакції «5. ЕКСТРЕНИЙ МЕДИЧНИЙ ТЕХНІК».

5. Назву пункту «ІНСТРУКТОР З НАДАННЯ ПЕРШОЇ ДОПОМОГИ» розділу «РОБІТНИКИ» викласти в такій редакції «6. ІНСТРУКТОР З НАДАННЯ ПЕРШОЇ ДОПОМОГИ».

6. В абетковому покажчику назв професій:

1) Розділ «Фахівці» після позиції «3. Акушерка стаціонару» доповнити позицією такого змісту: «4. Диспетчер оперативно-диспетчерської служби (медицина)».

У зв'язку з цим позиції 4 – 48 вважати відповідно позиціями 5 – 49.

2) Розділ «Робітники»:

після позиції «1. Дезінфектор» доповнити новими позиціями такого змісту: «2. Екстрений медичний технік», «3. Інструктор з надання першої допомоги».

У зв'язку з цим позиції 2 – 3 вважати відповідно позиціями 4 – 5;

після позиції «3. Молодша медична сестра (санітарка-прибиральниця, санітарка-буфетниця тощо)» доповнити позицією «6. Оператор оперативно-диспетчерської служби (медицина)».

У зв'язку з цим позицію 4 вважати відповідно позицією 7.

**В.о. генерального директора
Директорату медичних послуг**

А. Халєєва